

Anna-Leena Liljo & Tanja Schroderus-Salo

PEREHTYMINEN JA PEREHDYTTÄMINEN OHJATUSSA HAR- JOITTELUSSA

Harjoitteluopas Länsi-Pohjan keskussairaalan radiologian osastolle

PEREHTYMINEN JA PEREHDYTTÄMINEN OHJATUSSA HAR- JOITTELUSSA

Harjoitteluopas Länsi-Pohjan keskussairaalan radiologian osastolle

Anna-Leena Liljo
Tanja Schroderus-Salo
Opinnäytetyö
Syksy 2010
Radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma
Oulun Seudun ammattikorkeakoulu

Tekijät: Anna-Leena Liljo ja Tanja Schroderus-Salo
Opinnäytetyön nimi: Perehtyminen ja perehdyttäminen ohjatussa harjoittelussa
Työn ohjaajat: Aino-Liisa Jussila ja Anneli Holmström
Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: syksy 2010
Sivumäärä: 26 + liite

Tiivistelmä

Opinnäytetyömme tulostavoitteena oli valmistaa harjoitteluopas röntgenhoitajaopiskelijoille ja röntgenhoitaja opiskelijaohjaajille Länsi-Pohjan keskussairaalan radiologian osastolle. Oppaan toiminnallisena tavoitteena oli helpottaa opiskelijoiden perehtymistä radiologian osastolle ja helpottaa hoitajien työtä opiskelijoiden perehdyttämisessä. Lähestyvä auditointi toi esille harjoitteluoppaan tarpeen, joka puuttui osastolta. Oppimistavoitteena oli, että voisimme hyödyntää perehdyttämiseen liittyviä asioita ohjatussa harjoitteluissa. Tavoitteenamme oli myös oppia perehdytykseen liittyviä asioita, jolloin voisimme tulevaisuudessa itse toimia opiskelijavastaavina. Tavoitteena oli myös oppia projektityöskentelyä.

Toteutimme oppaan projektimuotoisena opinnäytetyönä. Teoriaosuudessa käsitelimme perehdyttämisen tarkoitusta sekä opiskelijoiden että henkilökunnan kannalta. Lisäksi selvitimme, millainen on hyvä harjoitteluopas. Harjoitteluopas sisältää keskeisiä asioita perehdyttämisestä, sen tarkoituksesta ja ohjatun harjoittelun käytännön asioista. Harjoitteluoppaasta teimme mahdollisimman selkeän ja loogisen, jotta sitä olisi helppo lukea ja kerrata tarvittaessa asioita.

Esitetasimme harjoitteluoppaan ohjatussa harjoittelussa olevilla opiskelijoilla ja osaston röntgenhoitajilla. Esitestauksen tulosten perusteella harjoitteluoppaasta on hyötyä niin opiskelijoille kuin ohjaajillekin.

Jatkotutkimusaiheeksi nousi harjoitteluoppaan arviointi käytännöllisyyden kannalta. Tästä voisi tehdä opinnäytetyön ja samalla kehittää harjoitteluopasta. Ohjattuun harjoitteluun tulevat opiskelijat perehdytetään radiologian osastolle harjoitteluoppaan avulla ja röntgenhoitaja opiskelijaohjaajat käyttävät harjoitteluopasta apuna opiskelijan perehdyttämisessä. Opiskelijoiden ja röntgenhoitaja opiskelijaohjaajien käytännön kokemuksien kautta arvioidaan opasta.

Asiasanat: Perehdyttäminen, perehdytys, ohjattu harjoittelu, opiskelija, oppilaanohjaus, hoitohenkilöstö, harjoitteluopas

Authors: Anna-Leena Liljo, Tanja Schroderus-Salo
Thesis title: Orientation and Introduction of Radiographer Students in Guided Training
Thesis supervisors: Aino-Liisa Jussila, Anneli Holmström
Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2010
Number of pages: 26 + appendix pages

Abstract

The objective of our thesis was to produce a training guide for radiographer students and their tutors in the Radiology Unit at Länsi-Pohja Central Hospital. The practical aim of the guide was to facilitate the orientation of students to the radiology unit and assist the radiographers in the introduction process. A forthcoming audit created the need for a training guide. The aim was also to learn more about the issues related to orientation, so that we as guide makers could also work as student instructors in the future. The third goal was to learn project management.

In our theory section, we discuss the purpose of orientation from the perspectives of students and the personnel. We also studied the qualities of a good introduction guide. The training guide contains central issues about orientation, its significance and the practical matters in guided training. We designed the training guide to be as clear and logical as possible, so that it would be easy to read.

The students and radiographers in the unit pre-tested the training guide. On the basis of the pre-test results, the training guide will benefit both the students and their instructors.

Future research could investigate how the guide works in practise and how it could be developed. Developing of this guide could be a subject of a bachelor's thesis in future.

Keywords: Orientation, introduction, guided training, student, care personnel, training guide

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	6
2 PROJEKTIN LÄHTÖKOHDAT.....	8
2.1 Projektin tavoitteet	8
2.2 Projektioorganisaatio.....	9
2.3 Projektin vaiheet.....	10
3 PEREHTYMISEN JA PEREHDYTTÄMISEN MERKITYS OHJATUSSA HARJOITTELUSSA	11
3.1 Opiskelijan perehtyminen ja perehdyttäminen radiologiselle osastolle.....	11
3.2 Opiskelijan perehtymisen näkökulma	12
3.3 Henkilökunnan perehdyttämisen näkökulma	13
4 HARJOITTELUOPPAAN SUUNNITTELU JA VALMISTAMINEN	15
4.1 Harjoitteluoppaan laatuvaatimukset.....	15
4.2 Harjoitteluoppaan sisällön suunnittelu	15
4.3 Harjoitteluoppaan ulkoasun suunnittelu.....	16
4.4 Harjoitteluoppaan esitestaus ja viimeistely	17
5 PROJEKTIN ARVIOINTI	18
5.1 Harjoitteluoppaan arviointi	18
5.2 Projektityöskentelyn arviointi	19
6 POHDINTA	22

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Opiskelijan perehdytys on tärkeää osaston toiminnan kannalta ja kuuluu osaamisen kehittämiseen. Perehdytyksen tarkoituksena on, että opiskelija suoriutuu hänelle ohjattuun harjoittelu jaksoon suunnitelluista tavoitteista ja hän hahmottaa osaston toimintaa ja harjoittelujakson tavoitteita. Onnistunut perehdytys muodostaa opiskelijalle myönteisen kuvan osastosta, positiivisen asenteen työhön ja opiskelijalla on arvostettu olo työyhteisössä. Röntgenhoitajat ovat työnsä asiantuntijoita ja osaajia, joten he ovat parhaita perehdyttäjiä opiskelijoille (Perankoski 2010, 3.)

Perehdytys on tärkeä asia, jotta opiskelija saa hieman kuvaa sairaalasta ja sen toimintatavoista. Perehdytyksellä luodaan opiskelijalle hyvää kuvaa tulevasta harjoittelupaikasta ja helpotetaan opiskelijaa omaksumaan harjoittelupaikan työ- ja toimintatavat. Perehdytyksen ansiosta opiskelija pystyy toimimaan paremmin uudessa harjoittelupaikassa. Onnistunut perehdytys auttaa sekä työyhteisöä että esimiestä kuin myös opiskelijaa (Näveri 2008, 4.)

Ohjatussa harjoittelussa on tarkoitus harjoitella jo koulussa opittuja asioita aidossa työympäristössä. Oppimisyhteistyössä on kaikilla osapuolilla tärkeä rooli. Erityisen haasteelliseksi sen tekee, kun pitää yhdistää eri osapuolien voimavarat yhteistyöksi. Tärkeimpiä henkilöitä ovat ne, jotka ovat tekemisessä opiskelijan kanssa, kuten opiskelijaohjaaja ja opettaja (Räkköläinen & Uusitalo 2001, 49, 52.)

Opinnäytetyön yhteistyökumppani oli Länsi-Pohjan keskussairaalan radiologian osasto. Osastolta puuttui radiografian ja sädehoidon opiskelijoiden harjoitteluopas. Aihe nousi esille osastokokouksessa, kun lähestyvistä auditoinnista keskusteltaessa nousi esille tarve puuttuvalle harjoitteluoppaalle. Harjoitteluoppaasta tulisi olla hyötyä sekä opiskelijoille että röntgenhoitajaopiskelijaohjaajille. Auditoinnin ajankohta oli syksyllä 2010, johon mennessä harjoitteluoppaan tuli olla valmis.

Harjoitteluoppaasta hyötyvät sekä opiskelijat että työntekijät. Harjoitteluopas on tukena perehdyttäjälle, jotta hän muistaa kertoa kaikki tärkeät asiat ja opiskelija voi tarvittaessa

kerrata harjoitteluoppaasta asioita. Harjoitteluoppaan avulla myös röntgenhoitajien työ helpottuu, sillä se säästää heidän työaikaan, kun opiskelija voi itsenäisesti tutustua harjoitteluoppaaseen. Harjoitteluoppaan tavoitteena on tukea opiskelijan perehtymistä osastolle ja opiskelijan on helpompi aloittaa ohjattu harjoittelu uudessa paikassa, kun on tutustunut harjoitteluoppaaseen jo etukäteen. Opiskelija voi lukea harjoitteluopasta koulumme web- sivuilta, harjoittelu osiosta sekä radiologian osastolla Länsi-Pohjan keskussairaalassa.

2 PROJEKTIN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Projektin tavoitteet

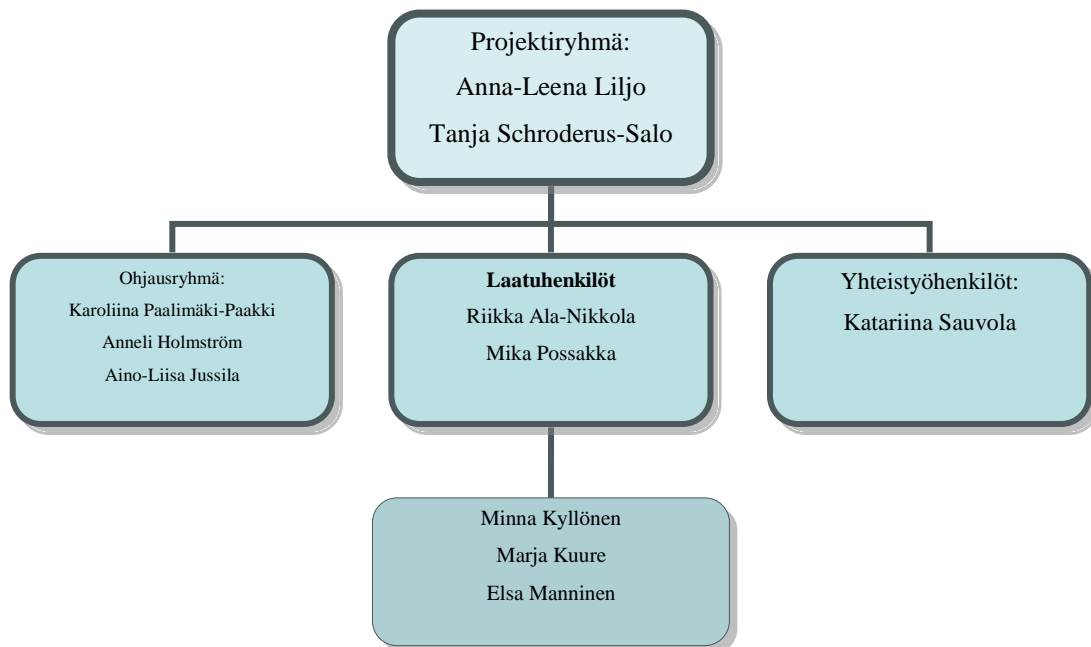
Projektin **tulostavoitteena** oli tehdä Länsi-Pohjan keskussairaalan radiologian osastolle opiskelijoille suunnattu harjoitteluopas, koska osastolta puuttui sellainen. Tavoitteenamme oli tehdä uusi tuote, joka vastaa käyttäjien tarpeita. Tarkoituksemme oli tehdä käytännöllinen harjoitteluopas, josta löytyvät nopeasti tärkeät asiat ja joka on myös helposti luettava. Tavoitteena oli, että harjoitteluopasta käytettäisiin mahdollisimman paljon ja siitä olisi hyötyä niin opiskelijoille kuin röntgenhoitajillekin.

Toiminnallisena tavoitteenamme oli suunnata harjoitteluopas radiografian ja sädehoidon opiskelijoille, jotka ovat ohjatussa harjoittelussa, sekä radiologian osastolla työskenteleville röntgenhoitajille. Harjoitteluoppaan avulla opiskelijat perehtyvät ja sopeutuvat sekä sairaalan että radiologian osaston toimintatapoihin ja käytännön asioihin. Tarvittaessa opiskelijat voivat kerrata asioita aina halutessaan harjoitteluoppaasta. Harjoitteluopas helpottaa opiskelijan perehdytysprosessia osastolla sekä henkilökunnan työmäärää opiskelijan perehdytyksessä. Harjoitteluoppaan toivotaan olevan selkeä ja helppolukuinen. Asioiden pitäisi olla helposti löydettävissä ja ymmärrettävissä.

Oppimistavoitteenamme oli, että voimme hyödyntää perehdyttämiseen liittyviä asioita ohjatussa harjoitteluissa ja antaa vinkkejä myös ohjaajille perehdyttämisestä. Tavoitteenamme oli myös oppia hyvään perehdytykseen liittyviä asioita, jolloin voimme tulevaisuudessa itse toimia opiskelijaohjaajina. Perehtymistä on tutkittu paljon, ja siitä on tehty paljon oppaita ja löysimme paljon kirjallisuutta, joka helpotti meidän oppimistamme. Tavoitteena oli myös oppia projektityöskentelyä. Mistä projekti koostuu, mitä sen eteen on tehtävä ja miten se toteutetaan.

2.2 Projektioorganisaatio

Projekti oli parityö. Tekijöinä toimivat Anna-Leena Liljo ja Tanja Schroderus-Salo, jotka olivat myös molemmat projektivastaavia. Ohjausryhmään kuuluivat lehtori Karoliina Paalimäki-Paakki, lehtori Anneli Holmström ja lehtori Aino-Liisa Jussila. Laatuhenkilö projektissamme oli yliopettaja Elsa Manninen sekä vertaisarvioijat olivat Riikka Ala-Nikkola, Mika Possakka ja loppuraportissa Riikka Ala-Nikkolan tilalla Minna Kyllönen. Yhteistyöhenkilöt olivat radiologian osastolta osastonhoitaja Katariina Sauvola. Alla olevassa kuviossa on esitetty projektioorganisaatio (kuvio1.) Projektissa yhteistyötahot olivat Länsi-pohjan keskussairaalan radiologian osasto ja Oulun seudun ammattikorkeakoulu, sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö.

KUVIO 1. Projektioorganisaatio.

2.3 Projektin vaiheet

Opinnäytetyö prosessi on jo alkanut joulukuussa 2008 tutustumalla tarjolla oleviin aiheisiin. Tarjolla olevista aiheista mikään ei tuntunut kiinnostavalta, kuitenkin valitsimme magneettitutkimusta koskevan aiheen. Tästä teimme tammikuussa 2009 ideaseminaariin esityksen. Ideoimme opinnäytetyön aihealuetta ja taustaa sekä mietimme valmistavan seminaarin muotoa. Kuultuamme harjoitteluoppaan tarpeesta, tuntui aihe juuri sopivalta meille ja päätimme vaihtaa aiheita. Teimme aiheesta ideaseminaari asiakirjan sisällön ohjaajille, uutta esitystä ei tarvinnut kuitenkaan tehdä.

Valmistavan seminaarin muotona teimme esiymmärryksen toukokuussa 2009. Esiymmärrykseen kokosimme lähdekirjallisuudesta ja Internetistä materiaalia koskien perehdyttämistä, perehtymistä ja niiden tarkoitusta. Seminaarissa opponentit antoivat palautetta ja kehitys ehdotuksia asiatekstistämme. Lopullisen viitekehyksen saimme valmiiksi syyskuussa 2009, jonka teimme esiymmärryksen pohjalta.

Opinnäytetyölle täytyy määrittää elinkaari. Määritimme sen projektisuunnitelmassa, jossa käy ilmi projektin vaiheet ja toteutusmuodot. Projektisuunnitelman avulla ymmärrämme opinnäytetyön kokonaisuutena. Projektisuunnitelman palautimme lokakuussa 2009. Tuotekehityssuunnitelman tarkoitus on olla dokumenttina hankkeesta sekä tekijöille että yhteistyötaholle. Tuotekehityssuunnitelma teimme projektisuunnitelman pohjalta. Sen teimme talvella 2009–2010 ja esitimme sen tammikuussa 2010. Tuotekehityssuunnitelma hyväksyttiin keväällä 2010 ja sen jälkeen teimme yhteistyösopimuksen Länsi-Pohjan keskussairaalan radiologian osaston ylihoitajan ja osastonhoitajan kanssa.

Harjoitteluopasta aloimme ideoida ja suunnitella keväällä 2010. Harjoitteluoppaaseen kokosimme keskeisiä asioita liittyen opiskelijan perehtymiseen ja perehdyttämiseen radiologisella osastolla ja käytännön asioita ohjatusta harjoittelusta ja osaston toiminnasta. Esitetasimme oppaan röntgenhoitajaopiskelijoilla ja osaston röntgenhoitajilla kesällä 2010. Palautteen ja parannusehdotuksien avulla opas sai lopullisen muotonsa syksyllä 2010. Loppuraporttia aloimme tehdä elokuussa 2010 kokoamalla asiatekstejä aiemmista tuotoksista sekä lisäämällä uutta tietoa ja käyttämällä uusia lähteitä. Valmiin oppaan ja loppuraportin annoimme yhteistyö taholle ja sisällönohjaajille lokakuussa 2010.

3 PEREHTYMISEN JA PEREHDYTTÄMISEN MERKITYS OHJATUSSA HARJOITTELUSSA

3.1 Opiskelijan perehtyminen ja perehdyttäminen radiologiselle osastolle

Ohjattu harjoittelu on tärkeä osa ammattikorkeakouluopintoja, joten ei ole samantekevää, miten se suoritetaan. Ohjattua harjoittelua on kaikissa ammattikorkeakoulututkinnoissa, kaikilla koulutusaloilla. Opetusministeriö päättää kaikkien ammattikorkeakoulujen koulutusohjelmien sisältämän ohjatun harjoittelun laajuuden opintopisteinä (Hulkko, Salonen & Varmola 2005, 127.)

Opiskelijalle ohjattu harjoittelu on teoriaa ja käytäntöä yhdistävä koulutusvaihe, joka antaa mahdollisuuden opinnoissa hankitun osaamisen soveltamiseen ja testaamiseen käytännössä sekä luo pohjaa oman osaamisen arviointiin ja itsensä kehittämiseen (Kolehmainen, Jaamalainen, Katajarinne, Leinonen & Määttä 2008, 6.) Ohjattu harjoittelu parantaa opiskelijoiden oppimista, harjoittaa heidän lääketieteellistä arviointikykyään ja päätöksentekotaitoja turvallisessa ympäristössä. Samalla he saavat välitöntä palautetta suorituksestaan (Mackenzie 2009, 395- 397.)

Perehdyttämisen tarkoituksena on selvittää opiskelijalle työtehtävät sekä tutustuttaa hänet työympäristöön ja henkilökuntaan ja myös työyhteisön tavoitteisiin ja toimintaan ja mahdollisiin muutoksiin. Huomiota tulee kiinnittää ensimmäiseen harjoitteluun tulevien opiskelijoiden perehdyttämiseen. Ennen harjoittelun alkua perehdyttämiseen tulisi kuulua opiskelijan vastaanottaminen, alkuohjaus työhön ja työympäristöön ja työnohjausta (Henkilöstöpalvelujen julkaisu 2002, 4.) Hyvä perehdyttäminen antaa vahvan perustan työn tekemiselle ja yhteistyölle. Perehtymisen avulla henkilö saa monenlaista tietoa ja taitoa, jota hän tarvitsee työssään. Hyvästä perehdyttämisestä on monenlaista hyötyä. Työturvallisuusasiat kuuluvat yleensä keskeisenä asiana jokaiseen perehdytysohjelmaan. Hyvä perehdyttäminen vaikuttaa kustannuksiin. Perehdyttäminen hyödyttää siis koko työyhteisöä (Kangas 2008, 4-5.) Hyvän perehdyttämisen ja työnopastuksen avulla

opiskelija oppii tekemään työnsä ammattitaitoisesti ja itsenäisesti ja työtehtäviin kuuluvien vaatimusten mukaisesti. Työturvallisuuslaissa korostetaan työnantajan vastuuta perehdyttämisestä (Santalahti, Mäkeläinen & Hämäläinen 2007, 3.)

Opiskelijan pitää omaksua suuri määrä tietoa harjoittelussa. Siksi perehdyttämistä varten olisi hyvä olla harjoittelupaikoissa monenlaisia keinoja, kuten esim. harjoitteluopas tai nettisivusto, joilta löytyvät työympäristöön liittyvät tärkeät asiat (Harjoittelupedia 2009, hakupäivä 23.3.2009.)

3.2 Opiskelijan perehtymisen näkökulma

Asetus ammattikorkeakouluopinnoista (1995/256) määrittelee opintojen tavoitteet seuraavasti: ”Harjoittelun tavoitteena on perehdyttää opiskelija ohjatusti erityisesti ammatitopintojen kannalta keskeisiin käytännön työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä.” Ohjatun harjoittelupaikan henkilöstön tulee perehdyttää opiskelija työpaikan olosuhteisiin ja kaikkiin oleellisiin ohjatun harjoittelupaikan asioihin kuten, miten eri tilanteissa toimitaan ja antaa opiskelijalle työhön opastusta. Hyvän perehdytyksen johdosta opiskelija oppii toimimaan yhä itsenäisemmin ja opiskelija voidaan nähdä tiimin jäsenenä. Hyvää perehdytystä pitäisi nähdä myös sijoituksena tulevaisuuteen, koska hyvin ohjattu ja itsenäiseen työskentelyyn kykenevä opiskelija on tulevaisuuden työtoveri (Nikkilä 2008, 97.)

Opiskelija nähdään oppijan roolissa, hän on aktiivinen, pohtii ääneen, kyseenalaistaa asioita, kyselee aktiivisesti. Opiskelijoilla on alan tuorein tietämys, ja hän voi välittää sitä myös käytännön työhön. Siinä missä opiskelija oppii uutta tietoa ohjaajaltaan, voi myös ohjaaja oppia opiskelijalta (Marttila-Tornio 2008, 11-13.) Opiskelijan omat lähtökohdat vaikuttavat oppimiseen radiologisella osastolla. Hänen yksilöllisyytensä eli persoonallisuutensa ja luonteenpiirteensä vaikuttavat oppimiseen harjoittelun aikana. Myös opiskelijan aikaisemmin hankittu osaaminen vaikuttaa oppimiseen. Opiskelijan tavoitteellisuus ja suhtautuminen harjoitteluun ovat myös merkittäviä asioita oppimisessa. Opiskelumotivaatio, asenne ja kiinnostuksen osoittaminen harjoittelua kohtaan ovat oppimista edistäviä seikkoja (Pikkuaho & Tero 2003, 29- 30.)

Opiskelijalla on paremmat mahdollisuudet onnistua käytännönharjoittelussa, kun hänellä on tarpeeksi motivaatiota oppia (Lepistö 1988, 15). Holmströmin (2002, 50, 53) tekemän tutkimuksen mukaan opiskelijat kokivat, että harjoittelulla on suuri merkitys kehittymiselle. Opiskelijat toivat esille arvostuksensa ohjattua harjoittelua kohtaan. He pitivät myös mahdollisuudesta nähdä monenlaisia toimintatapoja. Opiskelijoiden mielestä röntgenhoitajan työn oppii vain tekemällä työtä ohjatulla harjoittelujaksolla. Opiskelijat kokivat, että parhaiten oppii, kun saa itsenäisesti toimia ottaen huomioon omat tietonsa ja taitonsa. Opiskelijat näkivät tärkeäksi omien oppimistarpeiden tunnistamisen, oman motivaation ja tavoitteiden asettamisen oppimisen kannalta. ”Itsensä reflektoinnissa oppijana kuvastui vastuun ottaminen omasta opiskelusta”, toteaa Holmström tutkimuksessaan. Hän myös totesi tavoitteiden ohjaavan opiskelua ja niiden saavuttamisen riippuvan opiskelijasta itsestään.

Mannilan tekemän tutkimuksen (1998, 25, 42) mukaan ohjaajan tulisi luottaa opiskelijaan ja ottaa hänet mukaan hoitopäätösten tekoon ja antaa opiskelijalle vastuuta. Röntgenhoitajaopiskelijoiden mukaan ohjatun harjoittelupaikan kannustava ilmapiiri ja hänen hyväksymisensä työyhteisön jäseneksi edistävät oppimista. Positiivinen ilmapiiri ja työyhteisönjäsenyys motivoivat ja rohkaisevat yrittämään ja näin mahdollistivat turvallisen oppimisen ja synnyttivät tunteen omasta tarpeellisuudesta.

3.3 Henkilökunnan perehdyttämisen näkökulma

Ohjatun harjoittelun onnistumisesta vastuun ottaminen kuuluu myös työnantajalle. Ohjaaja voi vaikuttaa harjoittelijan asenteisiin työntekoa ja harjoittelupaikkaa kohtaan. Opiskelija perehdytetään kaikkiin oleellisiin ohjatun harjoittelupaikan asioihin ja hänelle kerrotaan, miten eri tilanteissa tulee toimia. Opiskelijaa tulisi opastaa ja ohjata työn tekemisessä. Opiskelijan odotetaan arvostavan työtä, työnantajaa ja toisia työntekijöitä, ja tämän myönteisen suhtautumisen tulisi näkyä (Nikkilä 2008, 97.) Tyypillisesti ohjauksessa lähdettiin liikkeelle ohjaajan näyttämällä esimerkillä tai toimintamallilla, jonka jälkeen opiskelijalle annettiin mahdollisuus kokeilla samaa itse. Ohjaajat pitivät tärkeänä, että opiskelijalle annetaan riittävästi tilaisuuksia oppia. Ohjaajat korostivat, että oh-

jattu harjoittelujakso perustuu opiskelijan asettamiin tavoitteisiin. Siksi opiskelijaa ohjataan, jotta hän pääsi tavoitteisiin (Helin 2004, 42- 44.)

Työturvallisuuslaki velvoittaa perehdyttäjää antamaan riittävästi perehdytystä opiskelijalle ohjatun harjoittelupaikan työoloista, työvälineistä ja tuotantomenetelmistä. Ohjaajan on annettava opiskelijalle riittävät tiedot työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä. Perehdytystä annetaan aloitus- ja käyttöönottilanteissa ja tarpeen mukaan perehdyttämistä voidaan täydentää, kuten muutostilanteissa. (opas 2007, 8–9; Työturvallisuuslaki 2002/738, hakupäivä 18.8.2010). Myös säteilylaissa määrätään opastusta työtehtäviin.

Työntekijöille on järjestettävä toiminnan laadun ja työpaikan olosuhteiden mukainen koulutus ja opastus tehtäviinsä. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota tietoon säteilyn terveydellisistä haitoista ja turvallisuutta korostaviin työtapoihin siten, että tarpeeton altistuminen säteilylle ja poikkeavaan säteilyaltistukseen johtavat tapahtumat voidaan estää. Työntekijän tulee toimia annettujen ohjeiden mukaisesti ja muutenkin osaltaan huolehtia omasta ja muiden säteilyturvallisuudesta.” (1998/1142. Säteilylaki 1991/592, hakupäivä 12.10.2010.)

Ohjaajan asenne, kokemus ja tieto vaikuttaa opiskelijoihin. He auttavat opiskelijoita suorittamaan heidän harjoittelun menestyksekkäästi läpi. Opiskelijat haluavat, että ohjaajat kannustaisivat heitä, kun he onnistuvat harjoittelutilanteissa, koska tämä lisää harjoittelumotivaatiota. Ohjattu harjoittelu on jatkuvaa opettelua, kriittistä ajattelua harjoitettavaa ja taitojen kehittämistä. Se myös parantaa itseluottamusta tulevan ammatin suhteen ja kykyä tehdä päätöksiä sekä edistää itsenäistymistä. Ohjattu harjoittelu tarjoaa tilaisuuksia opiskelijan kehittää heidän taitojaan kuten potilaan hoitoa ja teoreettisen tiedon yhdistämistä käytännönharjoitteluun (Elcigil & Sa 119.)

Opiskelija tarvitsee sitä enemmän ohjaajan tukea ja ohjausta, mitä heikompi itseohjautuvuus hänellä on. Itseohjautuvan opiskelija kanssa perehdytyksessä ohjaajan rooli on lähinnä avustaja tai neuvoja. Itseohjautuvuuteen vaikuttaa itsetunnon erilaiset vahvuustasot, myös opiskelijan opintojen vaihe vaikuttaa itseohjautuvuuteen. Ohjaajan tulee huomioida opiskelijan taso, koska ohjauksen määrällä on vaikutusta opiskelijan motivaatioon (Kolehmainen ym. 2008, 66.)

4 HARJOITTELUOPPAAN SUUNNITTELU JA VALMISTAMINEN

4.1 Harjoitteluoppaan laatuvaatimukset

Työn laadun hallinta ja todentaminen edellyttää laatuksiteerien määrittämistä. Niiden avulla ilmaistaan millaista työn tulosta tavoitellaan, jotta saavutettaisiin tavoitteen mukainen lopputulos. Kriteerit tarkoittavat ominaisuutta, jonka perusteella työ voidaan tunnistaa ja erottaa muista. Laatuksiteerit ovat laadukkaan työn tunnusmerkkejä. Tuotteen tai palvelun täytyy täyttää sille asetetut vaatimukset ja odotukset, työn laatu koostuu näistä ominaisuuksista (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos 2006, hakupäivä 2.12.2009.) Laatuksiteerimme harjoitteluoppaalle ovat helppolukuisuus, looginen sisältö, houkutteleva ulkomuoto ja ajan tasalla oleva tieto. Harjoitteluoppaamme tulee vastaan käyttäjän tarpeisiin ja tyydyttää käyttäjän tiedon tarpeen. Laadun mittaamista varten laadimme esitetauslomakkeen (liite 1). Tuotteen ulkoasun tulisi olla yhtenevä asiassisällön kanssa.

4.2 Harjoitteluoppaan sisällön suunnittelu

Opiskelijan harjoitteluopas kertoo opiskelijan perehdyttämisestä radiologiselle osastolle ja perehdyttämisen tärkeydestä. Harjoitteluoppaan ensisijainen tarkoitus on perehdyttää harjoitteluun tuleva opiskelija, ja tukea myös henkilökuntaa perehdyttämisessä. Asiassisällön rajasimme mahdollisimman tarkasti pyrkien karsimaan turhan tiedon pois. Näin sisällöstä ei tullut liian laaja, vaan käsittelimme keskeisimmät asiat, jotka liittyvät perehdyttämiseen ja harjoitteluun. Tekstissä kirjoitimme harjoitteluun liittyvistä käytännön asioista, jota tuimme teoria osioilla.

Hyvästä tekstistä lukija ymmärtää, mihin aineistolla pyritään. Tekstin sisältämän tiedon tulee olla virheetöntä, objektiivista ja ajantasaista. Käyttäjän on voitava luottaa siihen, että tieto on luotettavaa. On vaikeaa rajata sopiva määrä tietoa ja kerätä vain olennaiset asiat tuotteeseen. Tärkeää on, että tuotteessa on tieto, joka on käyttäjälle olennaisinta (Terveiden edistämisen keskus. 2001, 11- 12, hakupäivä 18.1.2010.)

Tekijänoikeuslain (8.7.1961/404) mukaan: se, joka luo kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on hänellä tekijänoikeus teokseen. Tämä tarkoittaa, että meillä on tekijänoikeusuoja tuotteen valmistamiseen ja julkaisemiseen. Tekemämme sopimuksen mukaan käyttö- ja päivitysoikeus siirtyvät Länsi-Pohjan Keskussairaalan radiologian osastolle.

4.3 Harjoitteluoppaan ulkoasun suunnittelu

Tuotteen ulkomuoto viestittää käyttäjälle monia asioita. Ulkomuodon tulee tukea tuotteen käyttötarkoitusta. Ulkomuoto antaa kuvan hyvästä laadusta tai kestävydestä ja voi luoda kuvan tuotteen helppokäyttöisyydestä. Tuotteella tulee olla tietynlainen persoonallisuus. Ulkomuodolla voidaan tukea tuotteen persoonallisuutta ja erottaa se halutulla tavalla muista tuotteista. Oleellista olisi selvittää tuotekehityksessä kaikki tuotteeseen liittyvät asiat, joilla on konkreettinen merkitys tuotteen käytettävyydelle. Kaikki ne asiat tulee ottaa huomioon ja panostaa niihin mahdollisimman hyvin (Välimaa, Kankunen, Lagerroos & Lehtinen 1994, 70- 71.)

Harjoitteluoppaan tulee olla selkeä ja helppolukuinen. Sen tulisi keskittyä vain oleellisiin asioihin. Ulkoasultaan harjoitteluoppaan tulisi olla huomiota herättävä ja asiasisällöltään mielenkiintoinen. Harjoitteluoppaan päivittämisestä ja ajantasaistamisesta tulisi huolehtia. Ohjatussa harjoittelupaikassa tulisi sopia joku vastaava tähän tehtävään (Kjelin & Kuusisto 2003, 211 -213.)

Kiinnitimme huomiota harjoitteluoppaan visuaalisuuteen. Loimme harjoitteluoppaasta houkuttelevan näköisen käyttämällä siinä kuvia. Harjoitteluoppaan kannesta yritimme tehdä mahdollisimman houkuttelevan näköisen, jotta käyttäjä tarttuisi innolla harjoitteluoppaaseemme. Harjoitteluoppaan kanteen lisäsimme suurikokoisen värillisen kuvan tukemaan tuotteen otsikkoa ja lisäämään houkuttelevuutta. Kannesta näkee yhdellä vilkaisulla minkä alan perehdytysopas on kyseessä.

Tekstistä pyrimme tekemään selkeän, helposti luettavan ja ymmärrettävän. Harjoitteluoppaassa käytimme Comic Sans MS -fonttia, koska mielestämme se on miellyttävää ja helppo lukuista, muttei kuitenkaan liian yleisesti käytettyä. Fontin koko on 12 tekstis-

sä. Pääotsikot ovat kokoa 16 ja väliotsikot kokoa 14. Lisäsimme tekstin väliin kuvia keventääksemme lukemista. Kuvat valitsimme oppaan asiasisältöön liittyen. Sisällysluettelon teimme mahdollisimman johdonmukaiseksi, jotta etsityt asiat löytyisivät mahdollisimman helposti ja nopeasti. Ajattelimme, että harjoitteluopasta on helppo päivittää ajan kuluessa. Osasto saa harjoitteluoppaasta sähköisen version, joten heidän on helppo päivittää sitä.

4.4 Harjoitteluoppaan esitetaus ja viimeistely

Harjoitteluoppaasta tulee saada palautetta ja arviointia oppaan tulevilta käyttäjiltä eli opiskelijoilta ja röntgenhoitaja opiskelijaohjaajilta. Palautetta tulee saada asiasisällöstä, näkökulman loogisuudesta ja sen rakentumisesta kokonaisuudeksi. Paras tapa esiteta harjoitteluopas on koekäyttää se oppaan tulevilla käyttäjillä ja tilaajalla. Esitetaus vaiheessa huomiota kiinnitetään hyvään ja vakuuttavaan kielenkäyttöön kuten selkeyteen, täsmällisyyteen, tyyliin ja luettavuuteen. Viimeistelyssä tarkistetaan kieliasun toimivuus ja hiotaan muotoseikat (Hirsjärvi, Remes & Salavaara 2007, 49.) Harjoitteluoppaan käytettävyyden pyrimme takaamaan pyytämällä palautetta harjoittelussa olevilta opiskelijoilta ja paikan opiskelijaohjaajilta. Muokkaamme harjoitteluopasta saatujen korjausehdotusten ja -toiveiden mukaisesti. Palautteen keräämiseen käytimme tuotteelle tarkoitettua esitetauslomaketta (liite 1).

Harjoitteluoppaasta tarvittiin palautetta ja arviointia. Hyvä keino on esiteta tuote sen valmisteluvaiheessa. Esitetaajana voivat olla tuotteen tulevat käyttäjät. Esitetaus tilanteen tulisi olla mahdollisimman todellinen. Esitetaaja voi antaa muutosehdotuksia ja ratkaisuvaihtoehtoja tuotteen kehittämiseksi (Jämsä & Manninen 2000, 80—81.) Keväällä saimme tehtyä harjoitteluoppaasta raakaversiön, jonka lähetimme arvioitavaksi tilaajalle, ohjaajille ja äidinkielenopettajalle. Palautteen perusteella muokkasimme harjoitteluopasta, lisäsimme kuvia, selkeytimme osaa tekstistä ja viimeistelimme sommitte-lua. Lähetimme viimeistelyn tuotteen vielä tilaajalle ja varsinaisille käyttäjille, jotka esitetasivat tuotteen. Pientä viimeistelyä teimme esitetauslomakkeen kommenttien pohjalta.

5 PROJEKTIN ARVIOINTI

5.1 Harjoitteluoppaan arviointi

Projektin tavoitteena oli suunnitella ja tehdä käytännöllinen harjoitteluopas Länsi-Pohjan keskussairaalan radiologian osastolle ohjattuun harjoitteluun tuleville röntgenhoitajaopiskelijoille. Esitestauksesta saadun arvioinnin perusteella harjoitteluopas vastaa käyttäjien tarpeita ja täyttää sille asetetut laatuksiteerit. Mielestämme tekemämme harjoitteluopas vastasi asettamiimme tavoitteita ja laatuksiteereitä. Harjoitteluopas esitettiin radiografian ja sädehoidon opiskelijoilla (n=4) ja röntgenhoitajilla (n=5) radiologian osastolla. Näin harjoitteluoppaan toimivuus testattiin käytännön olosuhteissa. (Liite 1.) Esitestauslomakkeen kysymykset koskivat asiasisältöä, kieliasua ja ulkoasua. Viimeisenä kysymyksenä oli avoin kohta parannusehdotuksille, tähän vastaajat saivat kirjoittaa vapaamuotoisesti palautetta ja kommentteja harjoitteluoppaasta.

Palautetta tuli mielestämme riittävästi. Se oli kannustavaa ja positiivista, harjoitteluopas koettiin tulevan tarpeeseen niin opiskelijoille kuin opiskelijaohjaajillekin. Harjoitteluopas koettiin sujuvaksi, helppolukuiseksi, loogiseksi, ajantasaiseksi ja kuvien ansiosta pirteäksi.

”Tuote tulee varmasti tarpeeseen.”

”Asiat ovat hyvässä, oikeassa järjestyksessä.”

”Kuvat kivoja ja tekevät pirteäksi, kun ovat värikuvia.”

”Opiskelijan näkökulmasta asiaa oli riittävästi ja se helpottaa sopeutumista työpaikalle ja sen tapoihin.”

Esitestaaja toivoi perehdytyskaavaketta myös muihin modaleetteihin kuin vain natiivikuvaukseen. Tämän toteuttaa tilaaja myöhemmin, koska kaavakkeita ei ollut saatavilla harjoitteluoppaan tekohetkellä. Esitestaajat toivoivat kuvia osastolta, joten lisäsimme

niitä harjoitteluoppaaseen. Emme kokeneet tarpeelliseksi laittaa lisää tietoa kuvaushuoneista, koska siitä olisi tullut liian luettelomainen eikä se soveltunut harjoitteluoppaan sisältöön.

”Olisitte voineet ehkä miettiä perehdyttämiskaavaketta myös muihin modalityetteihin.”

”Kuvia voisi ehkä olla osastosta.”

”Oikolukua voisi vielä harrastaa.”

”Olisin ehkä toivonut enemmän tietoa kuvaushuoneista.”

Toimitimme harjoitteluoppaan yhteistyötaholle sähköisessä muodossa, josta osastonhoitaja lähettää oppaan tulostettavaksi atk-keskukseen. Näin harjoitteluoppaan kuvat saadaan värillisenä. Harjoitteluopas laitetaan kansioon, mistä sitä on helppo lukea ja siirtää paikasta toiseen. Harjoitteluopas tulee myös sähköiseen muotoon Oulun seudun ammattikorkeakoulun Internet-sivuille, josta opiskelijat voivat tutustua harjoitteluoppaaseen, ennen kuin menevät ohjattuun harjoitteluun kyseiseen paikkaan.

Radiologian osasto on vastuussa opiskelijan perehdyttämisestä, joten harjoitteluopas tuli todella tarpeeseen. Harjoitteluopas helpottaa röntgenhoitajien työtä, koska opiskelija voi omatoimisesti perehtyä oppaan sisältöön. Harjoittelun alkaessa tietoa tulee paljon, eikä kaikki jää yhdellä kertomalla mieleen, joten harjoitteluoppaasta voi tarvittaessa kerrata asioita. Harjoitteluopas tukee myös röntgenhoitajaa perehdyttämisprosessissa, jotta tärkeät asiat tulee kerrotuksi opiskelijalle. Jo säteilytyö vaatii hyvää perehdyttämistä työhön ja osastolle, jotta työturvallisuus toteutuisi.

5.2 Projektityöskentelyn arviointi

Opinnäytetyön aiheeksi halusimme valita käytännönläheisen aiheen, mistä voisimme myös itse hyötyä. Aihetta tarjottiin meille apulaisosastonhoitajan Raili Kupiaisen toimesta ja aihe kiinnosti meitä heti, koska tästä aiheesta olisi meille hyötyä, ajatellen tulevaisuuden työuraamme, missä voisimme toimia opiskelijaohjaajina. Aiheesta teki tärke-

än myös se, että osastolla oli todellinen tarve harjoitteluoppaalle, joten opas tulee todelliseen käyttöön.

Tavoitteenamme oli oppia projektityöskentelyä, oppia hakemaan tietoa kirjallisuudesta ja Internet lähteistä ja harjaantua tuottamaan asiakirja tekstiä lähteiden avulla. Opimme myös löytämään suuresta tietomäärästä projektiimme sopivan asian. Opimme käyttämään tiedonhakukanavia ja käyttämään oikeita hakusanoja tiedon löytämiseen. Tukea saimme kirjastolta, koulullamme järjestettävistä projektityöskentelyn ja tuotekehityksen kurssista ja ohjaavilta opettajilta. Seminaareissa saimme hyviä ideoita ja korjausehdotuksia projektiimme vertaisarvioijilta ja ryhmän muilta opiskelijoilta. Molemmilla ryhmän jäsenillä on aikaisempaa kokemusta opinnäytetyön laatimisesta, joten se helpotti hahmottamaan projektin eri vaiheita. Parityöskentelyn näimme etuna, koska näin pystyimme ratkaisemaan ongelmia yhdessä, jakamaan vastuuta ja tekemään päätöksiä yhdessä. Projektin aikana olemme oppineet projektityöskentelyä ja siihen kuuluvia erivaiheita, siihen liittyviä riskejä ja ongelmia. Olemme oppineet myös ottamaan vastaan palautetta niin positiivista kuin negatiivistakin.

Teoria tiedon hankkiminen ammattikirjallisuudesta oli haasteellista ja aikaa vievää, koska tietoa oli todella paljon. Täytyi oppia valitsemaan oleellinen ja tärkeä tieto meidän projektia koskien. Opimme tunnistamaan luotettavat lähteet ja suhtautumaan toisten teksteihin kriittisesti. Loppuraportin laadintaa ja projektin toteuttamista helpotti hyvä perehtyminen aiheeseen projektin aikana.

Kustannuksia projektimme aikana syntyi materiaalikuluista. Jouduimme tulostamaan seminaareihin työmme, joten siinä kului paperia ja mustetta. Yhteistyöhön pidimme yhteyttä sähköpostitse ja puhelimitse. Tarvittaessa menimme yhteistyötahon luo käymään, josta meille tuli matkakustannuksia. Projektiryhmän työtunnit laskettiin opinnäytetyöstä tulevien opintopisteiden mukaan. Pysyimme hyvin projektin arvioidussa budjetissa.

Projektille suunnittelemassamme aikataulussa pysyimme yllättävän hyvin. Ottaen huomioon, että toinen opinnäytetyön tekijästä oli projektin aikana raskaana, opinnäytetyö valmistui ajallaan. Emme alun perinkään tehneet liian tiukkaa aikataulua, koska projek-

tissa täytyy ottaa huomioon mahdolliset ongelmat ja riskit, mitä voi tulla projektityös-
kentelyssä vastaan.

6 POHDINTA

Opinnäytetyömme aihe syntyi työelämästä tulleen tarpeen johdosta. Länsi-Pohjan keskussairaalan radiologian osastolta puuttui opiskelijoiden harjoitteluopas. Aihe tuli ajankohtaiseksi lähestyvän auditoinnin johdosta. Aihe tuntui heti mielenkiintoiselta ja mukavalta projektilta. Harjoitteluopas auttaa uusia opiskelijoita pääsemään alkuun harjoittelussaan. Harjoitteluopas helpottaa opiskelijoita hahmottamaan radiologian osaston kokonaisuutena, jolloin on helpompi aloittaa uudessa harjoittelupaikassa. Perehtymiskäytäntöjä on monenlaisia. Harjoittelupaikassa on luotu heille sopiva perehdyttämiskäytäntö. Niitä voivat olla mm. intranetin perehymissivusto, harjoittelupaikan kotisivut, verkopohjainen perehtyminen ja harjoitteluopas kansiossa (Perankoski 2010, 3.) Valitsimme perehdyttämiskäytännöksi perinteisen paperiversoisen harjoitteluoppaan, koska kansiossa olevaa harjoitteluopasta pystyy hyvin siirtämään paikasta toiseen ja se on helposti saatavilla.

Harjoitteluoppaan avulla helpottuu myös opiskelijaohjaajien työ, sillä se säästää heidän työaikaansa, kun opiskelija voi itsenäisesti tutustua harjoitteluoppaaseen. Harjoitteluoppaasta voi myös jälkeinpäin kerrata asioita. Mahdollisesti voi olla, että juuri sinä päivänä, kun opiskelija saapuu harjoitteluun, ohjaaja ei ole paikalla. Näin harjoitteluoppaasta voi lukea asioita itsenäisesti. Sitä voi selaila läpi aina uudestaan tarpeen vaatiessa niin opiskelijat kuin työntekijätkin. Harjoitteluopasta on mahdollisuus päivittää aina tarvittaessa, jotta se pysyy ajan tasalla tiedoissa.

Tutkimuksessa opiskelijat totesivat, että harjoitteluopas edistää oppimista, auttaa saamaan uutta tietoa ja helpottaa sopeutumaan ohjattuun harjoittelupaikkaan. Harjoitteluoppaan avulla opiskelijan aktiivisuus lisääntyy, itsetunto kasvaa ja erityisesti opiskelijoiden itseohjautuvuus lisääntyy (Nalan ym. 2010, 2161- 2165.) Koemme harjoitteluoppaan tekemisen haasteelliseksi ja hyödylliseksi. Osaamme hyvin samaistua harjoittelua suorittaviin opiskelijoihin ja miettiä mitä on tärkeää tietää perehtymisvaiheessa, koska olemme itsekin opiskelijoita. Sen myötä pyrimme kokoamaan harjoitteluoppaaseen keskeisiä ja tärkeitä asioita nimenomaan opiskelijan tarpeisiin. Harjoitteluoppaasta voi olla hyötyä myös uusille työntekijöille.

Opimme paljon aiheesta, kun haimme ja kokosimme tietoa. Voimme hyödyntää sitä ohjatussa harjoittelussa ja antaa vinkkejä myös ohjaajille. Lähdemateriaalin läpi kahlaamisesta oli hyötyä myös meidän opinnäytetyönä tehdyn harjoitteluoppaan valmistamisessa. Löysimme paljon hyviä malleja ja oppaita opinnäytetyötämme varten, joka oli harjoitteluopas opiskelijoille. Perehtymistä on tutkittu paljon, ja siitä on tehty paljon oppaita ja kirjallisuutta. Mielestämme oli hankala hahmottaa, mikä oli luotettava lähde ja mikä ei, joten siihen kiinnitimme erityistä huomiota.

Harjoitteluoppaan lopputulokseen olemme erittäin tyytyväisiä, koska se tulee todelliseen tarpeeseen. Aiheen rajasimme mielestämme hyvin. Harjoitteluopas ei ole liian rönkyilevä, vaan siinä on kaikki oleelliset asiat esitetty loogisessa järjestyksessä. Värikuvat tuovat oppaaseen väriä, ryhtiä ja tekevät lukukokemuksesta keveämmän. Harjoitteluoppaan ideointi ja tekeminen oli hyvin mielenkiintoinen prosessi, jonka aikana opimme paljon asioita. Opinnäytetyötä valmistaessamme oma asiantuntemus ja tietotaito kasvoivat ja kehittyivät huomasti. Uskomme, että laaja tieto perehdyttämisestä antaa meille hyvät valmiudet käytännön työelämään.

Projektityöskentely kehitti vuorovaikutustaitojamme, kun teimme yhteistyötä tilaajan, ohjausryhmän ja suomen kielen lehtorin kanssa. Mielestämme yhteistyö on ollut opettava ja kiinnostavaa. Olemme saaneet riittävästi tukea ja hyviä ideoita yhteistyökumppaneilta. Ilman heidän apuaan ja tukeaan työstämme ei olisi tullut asettamiemme laatuksiteereiden mukaista.

Projektin aikana olemme oppineet paljon uutta teoriatietoa perehdyttämisestä sekä opiskelijoiden että henkilökunnan näkökulmasta. Opinnäytetyötä tehdessämme olemme oppineet laatimaan projektisuunnitelman, tuotekehityssuunnitelman ja loppuraportin sekä ideoimaan ja toteuttamaan tuotteen. Haasteelliseksi koimme projektisuunnitelman teon, koska siinä täytyi miettiä koko projektin elinkaari sen eri vaiheineen. Olemme oppineet etsimään ja rajaamaan lähdetietoa ja käyttämään oleellista tietoa hyväksi opinnäytetyötämme varten. Perehdyimme tuotteen tekemiseen, ja siihen liittyvää tietoa voimme käyttää hyödyksi tulevaisuuden ammatissamme röntgenhoitajina. Voimme mahdollises-

ti toimia opiskelijoille perehdyttäjinä tulevassa työpaikassamme. Tulevaisuudessa voimme myös hyödyntää projektityöskentelytaitojamme erilaisissa projekteissa.

Opiskelijan perehtymisellä on suuri merkitys ohjatussa harjoittelussa. Opiskelijan itseohjautuvuus perehtymisen kannalta on tärkeää, koska hän itse vastaa omasta oppimisestaan sekä tavoitteiden saavuttamisesta. Kuitenkin on myös tärkeää, että opiskelijaohjaaja perehdyttää tehostetusti opiskelijan osaston toimintaan ja työtehtäviin ja on opiskelijan tukena koko harjoittelun ajan. Näin opiskelija saa myönteisen kuvan tulevan ammatin työkuvasta ja työyhteisöstä. Perehdyttäjän kannalta on hyödyllistä perehdyttää opiskelija harjoittelun alussa mahdollisimman hyvin. Näin vältetään mahdollisilta työturvallisuus riskeiltä, autetaan opiskelijaa pääsemään tavoitteisiin ja autetaan kehittämään opiskelijan ammatillista kasvua.

LÄHTEET

Elcigil, A. & Sari, H. 2008. Students' opinions about and expectations of effective nursing clinical mentors. *Journal of nursing education*, 47(3). USA: Slack Incorporated, 118–123.

Helin, R. 2004. Opiskelijaohjaus osana terveysalan ammattilaisen työtä- ohjaajan näkökulma. Oulu: Oulun yliopisto. Hoitotieteen ja terveystieteiden laitoksen Pro gradu- tutkielma.

Henkilöstöpalveluiden julkaisuja. 2/2002. Perehdyttämispöytäkirja. Vaasa: Waasa graphics Oy

Hirsjärvi, S. Remes, P & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy

Holmström, A. 2002. Natiivitutkimusten suorittamisen oppiminen käytännön harjoittelun aikana opiskelijoiden kuvaamana. Oulu: Oulun yliopisto. Hoitotieteen ja terveystieteiden laitoksen Pro gradu- tutkielma.

Hulkko, P. Salonen, P. & Varmola, T. 2005. Harjoittelun juurilla. Keski- Pohjanmaa: Keski- Pohjanmaan AMK.

Hyvä perehdytys –opas. 2007. Lahden ammattikorkeakoulun julkaisu. Sarja Oppimateriaalia, osa 4. Lahti: Esa Print Oy.

Jämsä, K. & Manninen, E. 2000. Osaamisen tuotteistaminen. Vantaa: Tummavuoren kirjapaino Oy.

Kangas, P. Hämäläinen, J. 2008. Työturvallisuuskeskus, Perehdyttämisen suunnittelu ja toteutus. Helsinki: Nykypaino Oy.

Kjelin, E & Kuusisto, P-C. 2003. Tulokkaasta tuloksetekijäksi. Jyväskylä: Gummerus

Kolehmainen, M. Jaamalainen, A-M. Katajarinne, P. Leinonen, N. & Määttä, J. 2008. Kehity ammattikorkeakoulun harjoittelun ohjaajana – Koulutuskansio. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. 2006. Laatu ja laatukriteerit. Hakupäivä 2.12.2009.
<http://neuvoa-antavat.stakes.fi/FI/kehittaminen/laatu/kriteerit.htm>

Lepistö, I. 1988. TTK, Perehdyttäminen – Työnopastus. Helsinki: Työturvallisuuskeskus.

Mackenzie, K. 2009. Who should teach clinical skills to nursing students?. British journal of nursing, 18(7). Iso-Britania: Pensord press limited, 395–398

Marttila-Tornio, K. 2009. Ohjauksen merkitys röntgenhoitajaopiskelijan ammatillisessa kasvussa. Radiografia, 1. Forssa: Auranen Oy, 11–13.

Nalan, E. Hülya, B. Sevil, D. & Sevilay, Y. 2010. Nursing students' opinions regarding the clinical practice guide. Procedia social and behavioral sciences 2, 2162-2165.

Nikkilä, M. 2008. Avaimet työelämään. Tampere: Tampereen yliopistopaino

Näveri, M. 2007. Hyvä perehdytys – työnteon perusedellytys. Hospitaali, 4. Tuusula: Lehti-paino, 3.

Harjoittelupedia. 2007- 2009. Opiskelija - harjoittelun aikana.
<http://195.148.66.94/harjoittelupedia/index.php?page=aikana>. Hakupäivä 23.3.2009.

Perankoski, M. 2010. Perehdytys on osaamisen kehittämistä. Radiografia 3. Helsinki: Miktör Oy, 3.

Pikkuaho, T-M. Tero, A-T. 2003. Röntgenhoitajaopiskelijan ammatillinen kasvu ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa. Oulu: Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Räkköläinen, M & Uusitalo, I. 2001. Työssäoppiminen ja ohjaus ammatillisissa oppilaitoksissa. Tampere: Tammer-Paino Oy

Santalahti, M. Mäkeläinen, J. Hämäläinen, H. 2007. Työturvallisuuskeskus. Opastus lyhytaikaiseen työsuhteeseen. Painojussit Oy

Säteilylaki 1991/592. Hakupäivä 12.10.2010.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1991/19910592>

Tekijänoikeuslaki. 1961/404. Hakupäivä 7.9.2009,
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1961/19610404>

Terveyden edistämisen keskus. 2001. Terveysaineiston suunnittelun ja arvioinnin opas. Hakupäivä 18.1.2010, http://www.health.fi/content/files/jul_laa_suunnitteluopas.pdf

Työturvallisuuslaki. 23.8.2002/738.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738#a738-2002>. Hakupäivä 18.8.2010.

Välimaa, V. Kankkunen, M. Lagerroos, O & Lehtinen, M. 1994. Tuotekehitys. Helsinki: Painatuskeskus Oy

ARVIOINTILOMAKE

L-PKS/radiologia osasto

Opiskelijoiden perehdytyskansion testaus.

1. Arvioi tuotteen asiasisältöä. Onko tieto ajan tasalla, onko tietoa riittävästi vai liian vähän?

Kommentit:

2. Arvioi tuotteen kieliasua. Onko teksti helposti luettavaa, ovatko asiat loogisessa järjestyksessä?

Kommentit:

3. Arvioi tuotteen ulkoasua. Onko kirjasinkoko ja -tyyppi sopivia tuotteen ulkoasuun? Onko kuvia sopiva määrä vai liikaa ja ovatko kuvat soveltuvia tuotteeseen?

Kommentit:

4. Parannusehdotuksia?

Kommentit:

5. Vastasiko tuote tarpeitanne?

Kommentit:

Kiitos kommentteistanne!!

Tanja Schroderus-Salo & Anna-Leena Liljo